

Loes en Henk Verbaarschot

Een intensief bedrijf werkt volgens Henk Verbaarschot als een vliegwiel. De vaste kosten worden verdeeld over meer liters melk.

Aantal koeien:	200
Melk per ha (kg):	> 29.000
Productie per koe (kg):	8287
Percentage vet:	4,51
Percentage eiwit:	3,70

Loes en Henk Verbaarschot

Krachtvoerboxen in combinatie met een voermengwagen vindt Verbaarschot geen overbodige luxe

Verbaarschot varieert met grondstoffen

Erwtenvezel zit nu in het rantsoen

Henk Verbaarschot: 'Koeien verwennen en een lage kostprijs gaan niet samen'

De prijs van lage kosten

Bij Henk en Loes Verbaarschot draait het om goedkoop werken.

Voor de kosten voor voer, kapitaal en loonwerk hebben prioriteit. Ook in de fokkerij wordt op de kleintjes gelet. Stieren uit SixPacks zijn voordelig en staan voor de beste genetica.

tekst **Tijmen van Zessen**

Henk Verbaarschot stapt de bouwplaats op van zijn toekomstige zorgstal. Naast de huidige Groen Label-stal uit 2001 staat een aanbouw in de steigers die ruimte gaat bieden aan een close-upgroep voor veertig droge koeien met voor de kalvende koeien een strogedeelte van 150 vierkante meter.

Toch noemt Verbaarschot het nieuwe onderkomen geen verwenstal. 'Het gaat erom dat de koeien wat ouder kunnen worden. We brengen de overbezetting terug van dertig naar tien procent en het vervangingspercentage moet lager worden dan de huidige dertig procent. Maar koeien verwennen en een lage kostprijs gaan niet samen.'

Wisselen met grondstoffen

De toon is gezet in Deurne, waar de 51-jarige melkveehouder samen met zijn echtgenote Loes (46) en medewerker en broer Peter (46) dagelijks tweehonderd koeien verzorgt. Actueler kan het onderwerp kostprijs bijna niet zijn met de huidige melkprijsdip. Verbaarschot concentreert zich al jarenlang op het verlagen van de kosten. De Brabantse melkveehouder draait een kritieke opbrengstprijzen voor melk van 29 tot 30 cent per kilo melk. Bij die prijs kan hij aan alle betalingsverplichtingen voldoen, inclusief aflossing en privé.

'Ik zeg altijd dat het op mijn bedrijf draait om de drie b's: de Boerenbond, de bank en Brouwers. Ofwel: de voerkosten, de rente en aflossing en de loonwerkkosten met daarin kosten voor mestafzet.' De drie b's van Verbaarschot liggen op een niveau van respectievelijk negen, tien en vijf cent per kilo melk. De aanzienlijke voeruitgaven zijn een gevolg van de hoge intensiteit (meer dan 29.000 kg melk per hectare). Verbaarschot koopt veel voer aan en de koeien blijven vanwege de matige verkaveling jaarrond binnen. 'Voer koop ik zo scherp mogelijk in. Onlangs kocht ik in de voorloop Cigarant voor maar achttien euro en erwtenvezel voor 33 euro per ton. Het voordeel van gemengd voeren is dat je kunt wisselen tussen voordelige grondstoffen. Deze intensiteit heeft als voordeel dat ik vaste kosten kan verdelen over veel liters melk.'

Het rantsoen dat Verbaarschot zijn koeien voorschotelt bestaat uit graskuil, mais, graszaadstro, erwtenvezels, geplette tarwe, melasse en wat kriet, mineralen en twee broksoorten (eiwit- en energierijk). Naast de voermengwagen gebruikt hij ook krachtvoerboxen. Is dat geen overbodige luxe? 'Krachtvoerstations zijn niet duur. Voor vijftigduizend euro heb je een be-

drijfszekere installatie die veel arbeid wegneemt. Ik wil aan het voerhek een rantsoen voeren voor niet meer dan 25 kilo melk. Duur voeren is het als die koe van twintig kilo melk gaat vervetten met een te hoogwaardig rantsoen uit de mengwagen. Ik wil kunnen corrigeren.'

Het verbruik van krachtvoer lag afgelopen jaar rond de 29 kilo per 100 kilo melk (inclusief geplette tarwe). Hij vindt dat niet te hoog. 'Het maakt voor mij weinig uit of ik mijn voer aankoop als krachtvoer of als ruwvoer. Aankopen moet ik toch. Als ik extensiever was, zou ik meer kwijt zijn aan de loonwerker of aan eigen mechanisatie.' Het voer dat Verbaarschot koopt moet wel van goede kwaliteit zijn. 'Ik ken verhalen van bedrijven die voor niets een combinatie uien lieten komen. Maar als je dan de melktank openmaakt, val je bijna van het trapje van de lucht.'

Leren van Albert Heijn

De loonwerkkosten houdt Verbaarschot in de hand door prijsafspraken te maken. Op zijn bedrijf zijn twee loonwerkers actief. 'Ik leer veel van Albert Heijn: maak jezelf nooit afhankelijk van één toeleverancier of afnemer. Nu weet mijn loonwerker dat hij niet de enige is en zo blijft de prijs scherp.' Het grootste deel van de vijf cent loonwerkkosten komt voor rekening van de mestafzet. Vijftig procent van de mest moet Verbaarschot afvoeren. 'Daarom doe ik mee met bedrijfsspecifieke excretie, dat bespaart me 14.000 euro per jaar.'

De b van bank is met tien cent de grootste kostenpost bij Verbaarschot. 'Ik houd de rente nog scherper in de gaten dan de voerprijs. Begin dit jaar heb ik de variabele rente weer naar éénmaands Euribor te-

ruggezet. Ik betaal in totaal nu 2,5 procent rente. Ik blijf dit jaar nog gewoon aflossen, al komen we nu op elke kilo melk wel zes cent te kort om uit de kosten te komen. We draaiden in 2008 een reserveeringscapaciteit van tien cent per kilo melk en hebben gespaard in de melkprijspiek.' Met een voersaldo van 28,99 euro per 100 kilo melk behoort Verbaarschot het afgelopen jaar nipt bij de 25 procent beste bedrijven van zijn accountant.

Fokstieren last van inflatie

Het zijn niet alleen de b's die de revue passereren. Ook op het vlak van fokkerij is Verbaarschot scherp op de kosten. 'Wie wil saneren kan geen heilige huisjes overeind houden. In 1996 – dat was ook een jaar dat de marge onder druk stond – ben ik gestopt met bedrijfsinspectie en het SAP. Ik heb bespaard op alles wat niet direct bijdroeg aan een beter saldo. Destijds moest ik eerst een dochtergroep gezien

hebben voor ik een stier durfde te gebruiken. Maar dat heeft niets met economie te maken.'

De stierkeuze bepaalt Verbaarschot nu via Stierwijzer, de versimpelde variant van het SAP. De tweehonderdkoppige veestapel telt onder meer dochters van Laurenzo, Sneeky, Cash, Fortune en Olympic. De dieren draaiden vorig jaar een productie van 8287 kg melk per koe met 4,51% vet en 3,70% eiwit. 'Met Stierwijzer wil ik in teelt uitsluiten en wat meer productie onder de gehalterijke koeien brengen. Na de quotering worden kilo's eiwit belangrijker dan percentage eiwit.' Het inseminatievat is nu gevuld met 120 doses sperma uit SixPacks. Dat zijn pakketten van zes jonge veelbelovende stieren uit het fokprogramma van CRV. Door de stieren aan te bieden in pakketten van zes is de betrouwbaarheid gelijk aan die van een fokstier. 'Hiermee heb

ik de beste genetica voor maximaal 15 euro per dosis. Jonge stieren zijn beter, bestaande fokstieren hebben last van inflatie.' Waarom dan geen proefstieren? Die zijn nog goedkoper. 'Die gebruik ik ook wel, maar ze zijn net even minder van niveau.'

Verbaarschot heeft gekozen voor een pakket stieren met nadruk op productie. Is dat niet tegenstrijdig met de wens van een langere levensduur? 'Een koe die weinig produceert, maar goede benen en een goede uier heeft, is niet duurzaam. Het doel is hier de tank vol met melk krijgen, het middel is een duurzame koe. Met een lage productie schiet ik mijn doel voorbij. Het nieuwe stalgedeelte moet de levensduur verhogen.'

Aanbouw voor droge koeien moet zorgen voor oudere koeien

